

Sectorcommissies

sterk door overleg

Sectoriële Commissie Hout en Bouw

Duaal leren

Nota van de bouwsector

Brussel, 12 februari 2015

Mevrouw Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 - Consciencegebouw

1000 BRUSSEL

contactpersoon
Michel Dethée
mdethee@serv.bel

ons kenmerk
SC_HB_BR_20150212_Duaal_leren_Crevits_MDdp

Brussel
12 februari 2015

Duaal leren

Mevrouw de minister,

Hierbij vindt u de reactie van de Vlaamse sociale partners in de bouwsector met betrekking tot de conceptnota « Duaal leren ».

Vervolgens ontwikkelen Vlaamse sociale partners in de bouwsector hun stelling omtrent de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel van Duaal Leren en meer specifiek wordt de rol van de bedrijven/sectorfonds bij het Duaal leren verduidelijkt.

Ik hoop u hiermee van dienst te zijn,

Hoogachtend

Hildegard Moreels
Voorzitter

Kopie aan: de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Mevrouw Caroline Copers, voorzitter SERV

1 Situering

In een eerste deel geven de Vlaamse sociale partners binnen de Sectoriële Commissie Hout en Bouw (SC HB) hun bemerkingen bij de conceptnota Duaal leren van de Vlaamse regering.

In een tweede van deze nota neemt de bouwsector stelling in omtrent de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel van Duaal Leren en meer specifiek wordt de rol van de bedrijven/sectorfonds bij het Duaal leren verduidelijkt.

2 Opmerkingen bij de conceptnota omtrent Duaal Leren van de Vlaamse Regering

Duidelijkheid

- Op de eerste plaats zijn de Vlaamse sociale partners binnen de SC HB tevreden dat er een conceptnota opgesteld is. Naar aanleiding van de overheveling van het stelsel ILW binnen de 6de staathervorming naar de gewesten en het Vlaams regeerakkoord, worden zij geconfronteerd met een aantal praktische problemen. Ondanks dat deze conceptnota niet ingaat op de overgangsproblemen, kiest ze duidelijk voor een uitwerking van een nieuw systeem.
- Het is ook zeer verhelderend dat inzake een aantal terminologieën, de tekst een goede definitie aanreikt. Bovendien neemt de tekst ook een zeer positieve houding versus het systeem aan. Men vertrekt vanuit een positieve keuze van de jongeren voor het stelsel van duaal leren in tegenstelling tot het oude, gekende watervalstelsel. Men benadrukt ook veel nadrukkelijker het belang van het leren in een arbeidssituatie.

Toch nog onduidelijk

De conceptnota laat niettemin ook nog een aantal aspecten in het midden :

- De arbeidsmarktregisseur (VDAB ?) versus de regisseur (Syntra Vlaanderen ?): zijn dit dezelfde organisaties, met name Syntra Vlaanderen ?
- Rol van de sectoren :
 - In tal van alinea's kijkt men naar de sectoren. Niettemin worden zij niet direct mee betrokken bij de verdere gesprekken van conceptnota naar decreet.
 - Daarnaast wordt er ook gerefereerd naar de ondernemingen an sich. Worden sectoren beschouwd als de vertegenwoordigers van de ondernemingen ? Zij krijgen onder meer een grote verantwoordelijkheid op het domein van het creëren van een kwaliteitsvolle leeromgeving op de werkvloer. We zijn het volledig eens dat we sterk moeten inzetten op het leervermogen van de bedrijven. Dit moet geactiveerd worden en ten volle aangewend worden binnen het duaal systeem. Wie neemt hierin echter het voortouw om dit te realiseren en de bedrijven te ondersteunen ?
 - Afsprakenkader in het kader van sectorale partnerschappen voor 'Duaal leren'. Doelt men hier in het overdragen van bevoegdheden of effectieve partnerschappen met gedeelde verantwoordelijkheden ?
- Wat met de andere vormen van werkplekleren ? De nota schets in haar inleiding dat er een aantal vormen van werkplekleren bestaan. Hoe gaan deze zich verhouden t.o.v. het duaal systeem. Is het mogelijk om het aantal systemen te beperken, zodat de

ondernemers nog in staat zijn de bomen door het bos te zien ? En vooral dat een mogelijke verdringing van systemen op de werkvloer kunnen worden tegen gegaan ?

- Welke vrijheid blijft men op het terrein hebben om het stelsel sectoraal in te bedden : hierbij denken de Vlaamse sociale partners in de bouwsector aan inhoudelijke aspecten (aandacht voor veiligheid, type programma's per beroep), organisatorische aspecten (mogelijkheid om blokperiodes op de bedrijfsvloer te organiseren), (minimale) uitrusting van de opleidingscentra, gebruik van het sectoraal netwerk via de FVB-regio's, ...

Geen goed vertrouwen

De bouwsector heeft minder vertrouwen in een aantal stellingnames in de huidige conceptnota. Het betreft volgende aspecten :

- Advies van de klassenraad : hoe bindend is dit ? Er leeft de vrees dat dit de jongeren niet richting het duaal systeem gaat leiden, als men hierdoor de school verlaat ... Op welke criteria zal een advies gebaseerd zijn ?
- Opdoen van loopbaancompetentie en kennis van het arbeidsmarktgebeuren in de 1ste en 2de graad. We zien nu al dat dit nog niet gerealiseerd wordt na 3 volledige graden. Welke garanties kan onderwijs aanreiken dat dit wel zal gebeuren ?
- Men vertrekt vanuit een uitgangspunt van het verwerven van een onderwijskwalificatie en ondergeschikt van een beroepskwalificatie. In dit stelsel dient men toch wel echt te vertrekken van beroepskwalificaties. Anders mag men geen verwachtingen opleggen aan de arbeidsmarkt. Jongeren die hieruit doorstromen dienen geschikt te zijn voor de arbeidsmarkt op de eerste plaats.
- Een eenduidig statuut : dit is noodzakelijk voor het welslagen. De huidige tekst blijft nog te vaag in de doelstelling om dit te realiseren. Dit moet zeker verder uitgewerkt worden, als hoeksteen voor het nieuw stelsel. Hiertoe behoort ook de financiële aspecten voor de bedrijven en de financiële omkadering voor de aanbieders.

Tot slot

De bouwsector heeft vandaag een goede relatie met alternerende leertrajecten en ook het voltijds onderwijs. Ze is sterk voorstander van werkplekleren. Derhalve vraagt de bouwsector om mee betrokken te worden bij de verdere aftoetsing en uitwerking van het duaal systeem. Eveneens vanuit een positieve invalshoek.

3 Rol van de bedrijven/sectorfonds bij het Duaal leren

De conceptnota Duaal Leren biedt tal van mogelijkheden voor invullingen. Hierna neemt de bouwsector stelling in omtrent de verdere uitwerking van het nieuwe stelsel van Duaal Leren. Hierbij wil de bouwsector een pleidooi houden pro het luik dat de bedrijven kunnen opnemen. Deze nota wil drie elementen verduidelijken :

1. Verwachting van de sector versus de leercomponent
2. Het leervermogen en het lerend vermogen van de bedrijven
3. De rol van een sectorfonds in het stelsel van Duaal leren

Onderstaande vloeit voort uit een overleg tussen de Vlaamse sociale partners in de schoot van het sectorfonds fvb•ffc Constructiv en bekrachtigd door de sociale partners binnen de SC HB.

Verwachtingen van de leercomponent

- Een leercomponent dient aanwezig te blijven in de opleiding. Maar gelet op de latere instapleeftijd, met name na de 2de graad, biedt dit de mogelijkheid om deze veel gericht te maken in functie van de sector waarin de opleiding zich situeert. Dit impliceert een zeer praktijkgerichte aanpak in het opleidingscentrum, ook voor algemene taal- en rekenvaardigheden;
- daarnaast dringt een optimale onderlinge afstemming zich op tussen wat in het bedrijf en in het opleidingscentrum wordt aangeleerd. Dit kan best vertaald worden in een competentieplan;
- het belang van een vooropleiding waarin niet alleen techniek- maar ook attitudegericht wordt gewerkt, onder meer met aandacht voor veiligheid;
- het zwaartepunt van de opleiding dient toch bij het beroepstechnisch luik te liggen. Zoals de leertijd eerder al bewees, kan een dag opleiding per week in het centrum volstaan. Zeker van zodra de leerling in een vooropleiding een aantal basisvaardigheden heeft kunnen verwerven;
- een aantrekkelijkere uitrusting van de opleidingscentra;
- een splitsing tussen deeltijds werkenden en jongeren die enkel deeltijds leren en waarvoor daarnaast een apart zorgtraject wordt opgezet om hen op korte termijn arbeidsrijp te maken, zoals trouwens is geschetst in de conceptnota;
- een betere trajectbegeleiding met vooral aandacht voor attitudes om op die manier het zeer hoge aandeel aan afhakers tegen te gaan.

Het leervermogen en het lerend vermogen van de bedrijven

Bedrijven zijn een schatkamer aan leermogelijkheden voor jongeren. Niettemin is het noodzakelijk dat men voldoende aandacht besteedt aan zowel de leermogelijkheden als het lerend vermogen van de bedrijven :

- vanuit een goede trajectbegeleiding, wordt het opleidingsprogramma, het competentieplan, in overeenstemming met het bouwbedrijf opgesteld. Op die manier worden de gedeelde verantwoordelijkheden tussen opleidingsinstelling en leerbedrijf duidelijk en weet iedereen wat de verwachtingen zijn;
- de voortgang van het competentieplan moet bewaakt worden door alle betrokken partijen en periodiek afgetoetst worden;
- ook in de bedrijven moet het pedagogisch aspect van het duaal leren bewaakt blijven. De jongere moet een aanspreekpunt hebben, waarbij hij/zij terecht kan. Dit aanspreekpunt dient voldoende waakzaam te zijn. Het is een must dat deze personen een mentoropleiding gevolgd hebben;
- een vereenvoudiging en harmonisatie van de statuten, zoals in de beleidsnota's van Ministers Crevits en Muyters wordt vooropgesteld. Men zou slechts één stelsel moeten weerhouden met een uniforme regeling voor alle sectoren, zoals nu bij de leertijd en bij de IBO (Individuele Beroepsopleiding in de Onderneming);
- er dient tevens gestreefd te worden naar meer flexibiliteit in de duurtijd van de contracten;
- de tijd die de leerlingen in het bedrijf spenderen moet langs beide zijden zo optimaal mogelijk ingevuld worden. Hierbij dient men ook te kijken naar de vorderingen van de leerling én van de noden van het bedrijf. Flexibiliteit en een goede organisatie (van zowel het bedrijf als het opleidingscentrum) zijn hierbij kernaspecten. Blokstages moeten binnen het afgesproken alterneringssysteem mogelijk zijn telkens wanneer het bedrijf

erom vraagt met bijvoorbeeld klemtoon op leren in de wintermaanden en klemtoon op werken in lente- en herfstmaanden.

Rol van een sectorfonds in het stelsel van Duaal Leren

Een sectorfonds kan een stimulerende rol opnemen binnen het Duaal Leren.

Op de eerste plaats als promotor van het systeem naar bedrijven. Onder meer het lokaal netwerk goed informeren en aanspreken omtrent het stelsel van Duaal Leren.

Maar de rol kan zeker verder gaan. Op sectorniveau kan men denken aan :

- het opnemen van haar taak binnen het Sectoraal Partnerschap Duaal Leren;
- het inhoudelijk mee uitwerken van typeprogramma's per bouwberoep en alterneringsschema's;
- het mee opmaken van praktijkgerichte basiscursussen;
- het beschikbaar stellen van cursusteksten;
- het aanbieden van de mentoropleiding voor de bedrijven.

Het is geen (basis)rol van een sectorfonds om de dagelijkse begeleiding van jongeren op zich te nemen. Anderzijds dient er wel gewaakt te worden op de terugkoppeling vanuit onderwijs omtrent het goed verloop van de contracten.